

REDACȚIA
Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL
Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună .. 2 "

Nr-ii de Duminecă pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
ora 14 bani; a doua oră
12 bani; a treia oră 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Administrația maghiară.

(R) Luptele cele mai înverșunate le poartă Românii în comitate. Pentru că în casa comitatului e vorba de *năcazurile de toate zilele ale poporului* și sunt așa de multe și așa de mari îndurările, încât de peatră să fii și totuși, văzându-le și auzind de ele, trebuie să ți-se urce sângele în obraji.

Cum nu era să fie Românii înverșunați, când domnii din fruntea comitatului Aradului — pre pildă — veneau cu știrea că prea cinstitul chivernisitor al averii orfanilor, Krivány, patrusprezece ani dearându-l a dus zile albe, mâncând peste un milion din banii orfanilor și săracilor. Iar banii aceștia nu i-au pus la loc domnii puși pază peste hoțul de Krivány ori cei cari au băut împreună cu el vinurile bune, ci biata țărănime din comitat?!...

Cum nu era să fim înverșunați, când mai anii trecuți cele 200.000 coroane cât s'a dat din banii comitatului — unde Românii sunt mai mulți — s'au împărțit pentru munca săracilor nu în părțile unde bănuie foamea, între Români, ci pentru a se face drumuri scumpe prin sate bogate locuite de Unguri?!...

Ce să mai zicem apoi de felul cum se poartă domnii slujbași față de popor?!... Și mai ales de chipul cum își îndeplinesc datoria?

Câtă ticăloșie domnește pretutindeni, de sus și până jos, ni-o spune chiar un fruntași ungar, Hermann Otto, kossuthist mare, care în numărul dela 12 c. al ziarului »Budapesti Hirlap« scrie un articol. Într'ansul arată că pe când era deputat, a venit dela Seghedin o deputație de țărani fruntași rugându-l să-i conducă la ministru.

Dar să citim ce scrie:

»In treaba asta se poate ajuta ușor, mă gândeam și peste zece minute delegațiunea era în fața puterniciei sale ministrului treburilor din lăuntru. Vorbitorul a spus plânsoarea, eu am zis câteva vorbe de părtinire, iar Măria Sa a zis cam așa: »Nu cred să fie nici o greutate, mergeți numai liniștiți acasă, o să iau măsuri!«

Când am ajuns în uliță, Lippay mi-a apucat brațul și a tras una cu ochiul drept, zicând: »Nici nu ni-a mai recunoscut și ni-a vorbit tocmai ca în rândul trecut!«

— Dar ce, a-ți mai fost pela el?

— Tocmai a treia-oră și numai de aceea am venit și pela D-Ta, să pui în cumpănă o vorbă bună, poate că așa o să ne spună altceva, nu ca în rândul trecut.

Mi-a venit atunci un gând. Li-am zis: să căutăm a isprăvi treaba asta; dacă îmi făgăduesc că nici nu ne așezăm pe scaun până nu găsim hârtia cu pricina, apoi îi conduc. Mi-au făgăduit și cu numărul

scris pe țidulă am plecat la Buda, la minister.

Acolo întâmplarea face să întâlnim pe bătrânul Ribáry. După îndatinatele salutări, urmează prezarea afacerii, arătăm țidula și-l rog să ne fie într'ajutor pentru a da de urma regulamentului ce căutăm.

Ei, asta-i lucru ușor!

Ne conduce într'o odaie și se duce în camera vecină a cărei ușă era deschisă.

Caută într'o carte mare.

— Am aflat. Hârțiile au sosit și s'au împărțit (spre lucrare) lui Torkos László, etagiul doi, ușa numărul atâta.

Nainte, cetățeni, în etagiul II.

Acolo ni-a stat însă în drum o strajă, spunându-ne că azi »Măria Sa nu primește...«

— Ba o să primească, dragă fiule. Du-te numai și-i spune că e aici H. O. cu o deputație dela Seghedin.

Ne a și primit îndată.

I-am spus numai de cât ce vrem, i-am arătat numărul, s'a dus în odaia vecină, acolo alergare, cautare prin cartea mare... În sfârșit!...

— Din partea treaba e în rânduială. Deoarece este însă în legătura cu lucrarea pământului, am transpus-o la ministrul de agricultură

Nainte, cetățeni, la ministru de agricultură, în partea Pestei.

Acolo am cerut sfatul lui Maday Izidor. Mi-a spus că afacerea cade în competența lui. Și aici alegere, căutare prin cărți. În sfârșit:

— Afacerea e în rânduială. Din parte-ne numai atâta am făcut că o parte din amenzi le-am asigurat pentru fondul ministrului de agricultură; deoarece acestea privesc însă pe ministru de justiție, am trimis actele acolo.

Nainte, cetățeni, acolo!

Aici am intrat la întâmplare. Unul din slujbași m'a lămurit, după cum urmează:

— Afacerea e dată referentului și peste câteva zile hârțiile se vor retrimite ministrului de interne, de unde au plecat.

În stradă ne-am înțeles apoi că și noi ne vom întoarce de unde am plecat: la ministrul de interne, la Torkos László și îl vom ruga că îndată ce afacerea se întoarce la el, să trimită hârțiile la Seghedin.

În cele din urmă — așa crede Hermann Otto — afacerea s'a odihnit prin ministere doui-trei ani... Și nu era te miri ce treabă încâlcită, ci foarte simplă: orașul lăsase ca oile să pască pe niște pământuri unde erau și sămănături și s'a făcut astfel puțină pagubă...

Ce va fi în afaceri mai mari și mai încâlcite?... Și ce se întâmplă cu bieții oameni pe cari nu-i conduc deputați, ci, cum zice și Hermann, dacă se duc să umble în treabă, ajung îmbrânciți dela un slujbaș la altul!... Nu e greu de închipuit.

Cât suferă țara și cât suferă cetățenii pe urma acestor slujbași, dar mai ales a *sistemului*, a felului cum se tratează în țara noastră afacerile de tot felul, iarăși nu e greu de a judeca.

Suntem prin urmare, de părerea lui Hermann Otto că aceasta nu mai poate dăinui așa, ci lucrurile trebuie îndreptate. Altfel rămâne țara cea mai de răs din lume.

Opoziție. Cele făcute de ministrul Polónyi față de libertatea de presă au pus pe gânduri pe judecătorii serioși, cari sunt însă puțini. Văzurăm cum în Dietă votară contra lui Polónyi numai deputații naționaliști mai mulți ziarști kossuthiști și nekossuthiști.

Acesta este primul pas spre opoziție al celor nemulțumiți cu sistemul actual, care în adevăr nu se deosebește cu nimic de cel urgisit al drabanților, dacă nu este și mai rău. Ce e drept întreagă mișcarea se pornește mai ales contra *persoanei* lui Polónyi, puțin vrednică de încredere din toate punctele de vedere. Dar' având în vedere marea influență în partid a acestuia, fiind el »capul cugetător« al kossuthiștilor, cum îl numesc unii fiind majoritatea partidului, cam de o teapă cu el, nu e escnis că din întreg lucrul să se facă chestie de partid.

Iară astăzi a fi lipsit de sprijinul presei, înșamnă pentru un partid unguresc dacă nu peirea, cel puțin o slăbire însemnată. Avem cazul lui Bánffy. Și e cu atât mai însemnată pășirea pe față contra lui Polónyi, cu cât chiar în zilele acestea s'a dovedit prin șantajul lui Nákó, guvernatorul orașului Fiume, și prin cumpărarea foii »Független Magyarország« venalitatea și corupțiunea presei maghiare. Dacă și aceștia cutează să fie contra, e semn, că e la mijloc o dușmănie mai mare chiar decât gheșeftăria jidovească, căci Jidani sunt aproape toți »reprezentanții« presei din parlament.

Și cu atât mai mult, căci e vorba numai de represalii contra socialiștilor și naționalităților, deocamdată; iară kossuthiștii chiar acum nu au motiv să ia apărarea acestor »trădători«.

Noi numai bucură ne putem de această izbucnire a focului de spuză și îi dorim modelului de ministru încă astfel de »îvingeri«, la cari îi ajutam bucuos.

Regele Vilhelm contra Serbiei. Face mare senzație un articol publicat în »Trgovinski Glasnik«, unde se afirmă că împăratul Vilhelm cu ocaziunea vizitei sale la Viena, se va pronunța contra Serbiei, susținând, că ia face piedeca cea mai mare în politica Balcanică a Austriei. Conflictul vama între cele două state are numai caracter politic. În articol se face apoi apel la popoarele Balcanice, punându-le în vedere armonia cu statele vecine, unica armă ce le poate scuti de primejdie.

Din Dietă.

— Ședința dela 14 Iulie. —

Ședința de Sâmbătă. Desbaterea bugetului pe anul 1906.

Înainte de intrare în ordinea zilei, președintele pareutează pe răposatul deputat al Clujului Pisztoryi Mór, un om învățat.

Se înscriu în cartea respectivă interpelațiile deputaților dr. St. Petrovici, în cauza ordinațiunii ministrului neparlamentar Lukács, în cauza ordinațiunilor ministeriale în afacerea instrucțiunii utopiste a limbei maghiare. Baronul Bánffy interpelează în cauza stipendiilor fundațiunii nășăudene.

Interpelațiile sunt desvoltate la sfârșitul ședinței. Ședința începe cu discursul raportorului Hoitsy Pál, în cauza bugetului.

Bugetul statului — spune oratorul — e de un miliard și 290,000.000 cor., care sumă se completează din venituri, rămânând un prisos de 2—4 mii cor. (?). Pentru invenstiri noi s'au luat 141 milioane cor. Apoi se va mai achita, așa prevede bugetul, suma de 6,877.000 cor., tot din încasările curente. Totalitatea cheltuelilor va fi 1036 milioane coroane, iar a încasărilor 1125 milioane coroane, deci beneficiul de prisosință va fi, de 38,756.000. Cere să fie primit de parlament bugetul.

Dr. Nicolae Oncu, nu primește bugetul nici în general nici în special, deși e un mare interes al statului, ceace ar vrea să dovedească, ca naționalitățile să respecte interesele statului. Naționalităților nu le trebuie nici prerogative naționale nici nu gravitează înafară, nu vor să creeze stat în stat, ele nu cer altceva decât egalitate de drepturi. Iar de aceasta nu au parte! Partidul lor nu vor să-l recunoscă, dreptul de întrunire nu-l au, sunt tulburați în afacerile lor religioase și culturale, iar programul de muncă al guvernului promite noi asupra naționalităților.

Strigăte: Cine vă asuprește? Nu spune de astea!

Oncu: Nu dorește să vorbească mult, dar simte nevoia de a indica starea sucită, că în această țară naționalitățile trebuie să apere egala îndreptățire, libertatea gândirii și conștiinții, ba chiar și libertatea pressei. Esecțiunează, că guvernul susține numai școale cu limbă de propunere maghiară; și pretinde, ca să împărtășiască școalele naționalităților măcar de atâta ajutor, cât contribuiesc ele la suportarea greutăților statului. Nu are încredere în guvern.

Buzáth Ferencz, poporul primește bugetul.

Între Lázár Pál și Széll polemică, asupra cvotei.

Kovács Ernő crede, ca locul actualei monarhii îl va ocupa, în viitor, o altă formă de stat (bravo!), al cărei germene va fi o Ungarie mare (tronc!)

Bugetul se primește în general; în special, se primesc bugetele cultelor, justiției, internelor, apoi se întoarce la interpelații (anunțate în fruntea acestor șire) și la 2 oara se încheie ședința.

Încă un semn de viață la Șvabi. În zilele trecute am înregistrat o învingere a Șvabilor, cari au impus predarea limbei germane în școala de stat. D. Ung. Volksfreund anunță un cas analog. Consiliul școlar al comunei Sándorháza (cum va fi numele german?) a schimbat deciziunea

adusă înainte cu mai mulți ani (atunci încă durmeau somnul cel de moarte), ca instrucția în clasele elementare să fie ungurească, în chipul cel mai natural și sănătos ca instrucția să se dea numai în limba germană.

Să înțelege inspectorul școlar a nimic hotărârea, dar Șvabii sunt decși să apeleze la ministrul de instrucție.

Ori-care va fi rezultatul, frații germani numai câștiga pot! Dacă li-să va face dreptate va găsi în școală cel mai puternic factor național: de nu, amărăciunea nedreptății ce li-să face va produce cel mai mare resens, care-i va mântui pe vecie de «patriotismul» maghiarizării.

Bravi oameni! Oamenii din era nouă sunt foarte ciudați. Improască în dreapta și în stânga la invective asupra celor, ce nu sunt de un gând și de o părere cu ei. Până când ei erau în opoziție știau să controleze foarte bine pe cei dela putere. Acum c'au ajuns ei stăpâni, și-au uitat de îndeplinirea datorințelor lor.

În dietă nu știu ce se petrece, s'a întâmplat că n'a fost nici un referent la ședința și președintele a fost nevoit să numească pe altul, care nici idee n'avea despre ce trebuia să refereze.

În adevăr bravi oameni! Și te miri când îi vezi votând fără nici o mustrare de conștiință ori-ce proiect?

Cum se manipulează pădurile grănițerilor? După ziarul «Neues Pester Journal» publicăm următoarele date interesante referitor la manipularea pădurilor grănițerești:

«Industria de lemne formată pentru exploatarea pădurilor foștilor grănițeri români din comitatul Alsó-Erdős. Nășăud societate pe acții a ținut în 11-lea a lunii acesteia a X-a adunare generală ordinară. Conform bilanțului prezentat de către conșilierul de curte Carol Baiersdorf de Erdős, președintele societății s-a ajuns în anul al X-lea de gestiune finit cu 31-lea Mărțișor a. c. un profit curat de 161.529 coroane 92 bani. Din asta sumă după dotarea motivată a rezervelor și a altor dotațiuni statutare vor fi împărțite acțiunilor 120.000 coroane ca dividende de 10 procente, așa încât couponul de acție pro 1905/1906 va fi plătit la cassa societății — față de 31 cor. în anul trecut — cu 40 cor.

Au fost aleși în direcțiune: conșilierul de curte Carol Baiersdorf de Erdős, Ludovic Hevesy-Bisitz de Heves, Filip Bisch, directorul Wilhelm Földiak, Eugen Singer, bancar, Viena, conșilierul de justiție Carol Springsfeld »Aachen; în conșiliul de supraveghiere: dr. Emil Baiersdorf, Leopold Delicat, Ladislau Neugebauer de Aszód».

Câțiva mameluci. După porunca mai mai marilor săi — la tot cazul, — câțiva preoți slovaci vreau sau să-și câștige popularitate înaintea Maghiarilor prin o foarte dedestabilă lingușire, s'au voiesc să se spele de păcătoșenia lor prin un mijloc rușinos, mijloc, ce e adevărat atentat contra poporului slovac. Câțiva mameluci slovaci adecă au avut curajul laș să protesteze contra atitudinii vrednice a deputatului slovac Juriga, care deșteaptă poporul, el luminează, și-i dă sfaturi mângâitoare. E lucru firesc, că poporul să se alătore și să-și pună toată încrederea în acei factori, cari luptă pentru el și-i dorește binele.

Mamelucii între astfel de împrejurări sunt dați la o parte, batjocuriți și desconsiderați de însași poporeni lor. Asta-i doare.

Și ca să se vadă, cât sunt de păcătoși acești mameluci preoți slovaci, au avut îndrăzneala să-l acuze pe Juriga, din motivul, că voiește să nu se propună limba maghiară în școlile slovacești, unde de altfel copii slovaci nu pot să-și însușească limba maicii lor.

Cât de greu trebuie să le fie sufletul la astfel de preoți lipsiți de conștiința națională!

Cabinetul negru. Aradi Közlöny, ziar neomaghiar, de ieri până azi coaliționist, caracterizează în n-rul dela 13 c. astfel «era nouă»:

«Bravo, d-le ministru de justiție! Confișcați numai mai departe, faceți cabinet noir, călcați în picioare dreptul de întrunire, sufocați libertatea vorbirei și gândirei în acei nemernici, cari îndrăznesc a nu aprobă șarlatania universală a pseudo sfinților de voi. Așa a chibzuit-o aceasta și Kossuth, Lajos nu-i așa? Aceasta a visat-o și Polónyi Géza, când după vorbirea sa din Saskör, în care săvârșise lesa Majestate, s'au confișcat ziarele, pentru că reproduceau expresiile lui... Că ce este libertatea absolută a presei, aceea nu e nevoie să se esplice. Mai mare garanție a constituției este aceasta, decât 100 comisii de salvare și 100 de demagogi înșpumați. Și dacă Polónyi tunde această libertate, nu este numai al lui păcat, ci al întregului guvern, care, iată că-și dă pe față tendințele reacționare. Andrássy poruncește unui ziar ce să scrie și pentru că nu scrie după poruncă, Polónyi confișcă. Fiul lui Kossuth Lajos nu are nici un cuvânt, când sunt blasfemiate ideile părintelui său. Darányi se veselește, căci el este doar tatăl muncitorilor, factorul principal al emigrărilor. Iar parlamentul aplaudează. Parlamentul național, parlamentul cel mare: Parlamentul analfabetilor. Insula lui Nimenea».

V Glasul fostului (și poate viitor tovarăș al patrioților cu patentă) e cu mult mai sugestiv, decât să aiba nevoie de comentariu.

România și Grecia.

Sub acest titlu ziarul «Republique Francaise» publică următorul articol în numărul său dela 1 Iulie st. n. 1906.

De câțva timp temutul Balcan preocupă în mod periodic opiniunea europeană fără însă a-i liniști ca în perioadele unde marele public conșideră că «Chestiunea Orientului» este așezată.

În regiunile care continuă a face parte din imperiul otoman, anume în Macedonia, politică de supraveghere și de admirațiunea succesivă și lentă urmată de marile Puteri a adus o oarecare descordare și o liniște relativă.

Între cele 5 mici state — România, Bulgaria, Serbia, Muntenegru și Grecia — ori-și-ce ciocnire a putut fi evitată și incidentele cele mai recente la cari au fost amestecate, sunt de altfel de natură liniștită.

Eri, era conflictul între Austro-Ungaria și Serbia, forțele prezente erau așa de disproportionale că se știa dinainte care va ceda fără a se avea recurs la forță.

În momentul de față, relațiunile sunt rupte între România și Grecia, cari nu se ating în nici un punct și cari au frontiere maritime separate prin strâmtoari interzise năvilor de război. De unde explicațiunea — dacă nu justificațiunea — a strării propozițiuni formulate, în timpul trecerii sale la Viena de generalul român Lahovari; execuțiunea Greciei de marile Puteri.

Acest conflict româno-grec, permite acelor cari studiază cauzele și efectele a vedea în starea sa actuală Balcanul transformat.

Acum câțiva ani, cele trei mici state slave, Bulgaria, Serbia și Muntenegru căutau a se înțelege și a se opune României și Greciei, între cari există un acord oficial. Mica triplă slavă se rezimă pe Franța și Rusia și mica duplică româno-greacă asupra triplei-alianțe.

În Macedonia, o luptă sângeroasă și inversu-

nată era angajată între Turci și Bulgari. Organizațiunea și bandele bulgare, declarau sus și tare că nu luptă pentru principatul bulgăresc dar pentru Macedonia, pe care o voiau autonomă liberă. Poliția și armata turcă urmărea orice macedonean, bănuind de a favoriza insurecțiunea. Autoritățile se sforțau de a găsi un punct de sprijin în populațiunea greacă, și acțiunea lor nu era cu totul zadarnică. Frica geloasă, de a vedea pe Bulgari în chiar bulgari-macedoneni, să transforme al lor acest lucru, până aci heterogen, în decis și schimbător, ea este Macedonia, a întrecut în cercurile eline asupra urei turcești. Se prevăzuse chiar la această epocă o colaborațiune între cele două guverne dela Constantinople și Atena.

Astăzi, represiunile turcești, au frânt organizațiunile ostile. Ofensiva bulgară este oprită. Celelalte naționalități pe cari Turcii le comprimă ca și pe Bulgari în babilonul macedonean, și-au făcut loc și trec Grecii în primul plan.

Grecii și-au promis de a recâștiga terenul câștigat cu forța de Bulgari. Cum Bulgarii zicând că lucrează pentru Macedonia, luau de bază de operațiune statul lor național de asemenea bandele grecești — cadru care este mărit în momentul acțiunii de elemente trecătoare — vin din sudul regatului.

Pe când bandele bulgare nu găseau în fața lor, în prima perioadă, decât trupe turcești, astăzi bandele bulgare și bandele grece se luptă împreună. Turcii devin niște arbitri. Sunt spectatori; planează. Adesea, seara după o luptă între Bulgari și Greci, ei lucrează, împacă pe moarte învingători și învinși.

Nu mai asistăm la o sforțare făcută pentru a răsturnă puterea existentă în Macedonia, pentru a modifica în mod violent regimul.

Este lupta naționalităților. Sunt liniștiți la Constantinople, se domnește asupra unor supuși inamici unii altora, cari se omoară cu ajutorul câtorva compatrioți veniți din partea cealaltă a frontierelor oficiale.

Și lupta nu este numai între Bulgari și Greci. La nord în valaetul Ueskueb, bandele bulgare se luptă contra bandelor sârbe, cari odată grecești fac gestul de a le întinde mâna.

În fine fără a vorbi de Albanezi, un al patrulea element răsare: Valachii și în dosul lor România.

Cuțovlachii din Balcani, sunt o minoritate activă, mândri și industriali, ciobăni, cari au privilegiul tradițional de a fi armați atunci când au fost luate puștile la toată lumea și cari merg din regiune în regiune, după trebuințele turmelor lor, fierari, neguțători foarte bogați cari s'au stabilit departe, dar cari n'au uitat țara natală. Dela cine descind dânșii? Sunt și ei ca și Românii din Principat, nepoți ai colonilor lui Traian, refugiați în munții cari se ridică la sudul câmpiei Dunărene? Strămoșii lor nu erau oare locuitori supuși ai Romei, latinizați și ei — ai orașelor Adriaticii Orientale? Mister. Dar în toate cazurile este o legătură de civilizație între Români și dânșii și unii și alții sunt Latini din peninsulă.

Este destul pentruca România se ia cauza lor în mână și să grupeze interesele lor cu ale sale. În mod alternativ Cuțovlachii rămân amestecați cu Grecii sau voiesc a urmări destinul lor propriu. Fie ce dată ce simt și voiesc a realiza naționalitatea lor, România, și mai cu seamă când partidul conservator este la putere, este gata a-i susține.

Ea îi susține subvenționând școli și agenți. Ea susține chiar revendicațiunile lor religioase. În imperiul Otoman, într'adevăr religiunile singure sunt în mod oficial recunoscute, nu însă naționalitățile. Naționalitățile nu subzistă decât grupându-se în jurul bisericii sub șefii religioși.

Ori în Macedonia, Bulgarii au ajuns — obținând acum 36 de ani recunoașterea unui exarhat — a face să fie recunoscut că naționalitatea lor este deosebită de naționalitatea greacă.

În mod oficial, biserica Patriarhului din Constantinople înglobează tot restul. Până în aceste din urmă timpuri, preoții Patriarhului vorbeau toți în grecește, toți credincioșii lor erau reputați greci. Sârbii au ajuns a obține, în organizarea globală a preoților sârbi, a face ceremonia în sârbește. Cuțovlachii voiesc preoți speciali vorbind românește. Bandele grecești, plecate din regat, omoară pe secesioniștii valachi. România declară Grecia responsabilă de aceste omoruri. Iată dublerea balcanică, complimentară Triplei Alianțe, este frântă. Influența engleză este de altfel preponderentă la Atena.

Conflictul româno-grec, examinat în sine însuși, nu este tare grav; dar una din principalele cauze este agitațiunea macedoneană.

Europa a acumulat măsurile de precauțiune; agenți civili ruși și austriaci, jandarmerie internațională, control financiar.

Ea a atenuat răul, dar nu l-a suprimat; ar trebui mers mai profund și mai cu curaj pentru a tăia odată pentru totdeauna rădăcina.

Este interesul, bine înțeles, a marilor puteri. Empirismul timid va lăsa totdeauna să subziste acolo cauze de conflict a cărui acțiune va putea într-o zi să nu fie limitată în Balcani.

Din străinătate

Situația financiară a Rusiei.

Se observă dela un timp încoace oarecare depresiune la bursele rusești.

Așa de pildă «Buletinul Financiar» din Moscova, anunță că bursierii se întrunesc foarte des ca să delibereze asupra situațiunii financiare.

Ei discută chestiune ce ar putea să facă ca să influențeze asupra guvernului care împiedică activitatea reconstituantă a Dumei de Stat.

Părerile sunt împărțite. Unii zic că trebuie să se protesteze în privința actelor guvernamentale alții zic că ar fi mai bine să se adreseze direct Țarului arătându-i că actele guvernului duc Țara la faliment, la ruina financiară.

Acesta e și avizul financiarilor din centrul Rusiei, avizul și al partidelor marelui burgheziaș.

Intr'adevăr, niciodată comerțul și industria rusească n'a trecut printr'o criză mai acută ca acum. Renta e cotată la 72, pe când în Ianuarie trecut era de 81, în Februarie încă ajunsese la un moment dat la 89—90.

Situația rentelor industriale nu e mai bună sau înfloritoare. Prețul tuturor acțiunilor industriale au scăzut considerabil.

Acțiunile din Brônku cu 23 de puncte, cele din Moscova cu 29. Acțiunile băncilor ruse au scăzut și ele. Așa înainte de război acțiunile băncii Volgu Koma, erau de 1011 și acum au scăzut la 730.

Acțiunile Băncii comerciale private au scăzut dela 245 la 155. Cât privește acțiunile băncilor fonciare ele stau și mai prost.

În acești ani întreprinderile metalurgice n'au dat decât deficite.

Industria de manufactură au decăzut. Dar pierderile în întreprinderile de uleiuri minerale sunt și mai mari. Insuficiența și scumpetea banului sunt fără precedent.

Străinătatea și-a retras încetul cu încetul capitalul depus în toate întreprinderile comerciale și industriale rusești.

În 1901 existau 33 de întreprinderi metalurgice, și din ele au dat faliment. Din nouă întreprinderi de manufactură, poate n'au dat trei ani în șir dividende.

Recentele tulburări din Rusia, care se mențin amenințându-ne tot mai mult, au contribuit în mare parte ca scăderile dela bursă să și mai pronunțate.

Operațiunile de scont sunt de asemenea nule. Aceasta e situația financiară a Rusiei. Rezultatul unei politici externe și interne din cele mai nesocotite din partea guvernului rusesc.

Budgetul Franciei. Ministrul de finanțe Paincaré, pe anul 1907 a alcătuit un budget, ce trece suma de 4.010.301.234 lei. În Franția nici odată n'a ajuns budgetul suma de 4 miliarde. Cauza sporirii se datorește armatei, pentru care trebuie cheltuită suma de 193 milioane.

Din România.

Oaspeți la expoziție. Sâmbăta trecută a avut Bucureștii oaspe pe profesorul dela școala normală superioară dela Hirosima: Dr. I. Akira Nakonome. Invățătul japonez a vizitat tot orașul, arătând cunoștințe bune despre istoria României și a luptelor de libertate.

— În August va sosi o grupă mai mare de profesori italieni sub conducerea lui Edmundo de Amicis la București. Cei mai buni preteni ai națiunii românești vor fi primiți cu cea mai mare dragoste.

Scandaluri Grecești. La Huma ținutul Megleni bandele grecești au atacat o trupă de 20 aromâni, omorându-i mai pe toți cu copii și cu femei cu tot.

La București a produs cea mai vie indignare acest nou fapt, care arată începuturile «împăcării»; s'a ținut o adunare de protestare, după care s'au împrăștiat care încătrău. Doi macedoneni ajunși în birtul unui Ștefan Petcu, au fost bătuți grav de personalul acestuia. Ștefan Petcu este un bulgar, care în dese rânduri a făcut scandale pentru Greci, ajutându-i în toate chipurile. Nemernicul de abia a scăpat de furia poporului, care a voit să-l sfârșice.

Nr. 51/1906.

Anunț școlar.

Școala civilă de fete din Arad, anul școlar 1906/7.

Se aduce la cunoștința Onoratului public, că înscrierile la școala civilă de fete, cu internat, din Arad, pentru anul școlar 906/7 se vor efectui în zilele 19—26 August st. v. (1—8 Septembrie st. n.) a. c., în cancelaria direcțională a institutului (strada Deák-Ferencz nr. 27).

Părinții vor proceda însă corect, dacă fie în scris, fie în persoană, își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, începând cu ziua de 19 Iulie st. v. (1 August st. n.), adresându-se în această afacere Doamnei Iudita Secula n. Truța, directoarea internatului, care își va avea orele oficiale în localitatea școlii în fiecare zi dela 9—11 ore a. m.

Tot în zilele de 19—26 August st. v. (1—8 Septembrie st. n.) se vor face și eventualele examene de primire și cele private.

Taxa pentru internat este: 400 cor. pe anul întreg școlar, care sumă este a se plăti anticipativ, în trei rate treilunare de câte 133 cor. 33 fil. la Administrațiunea Casei Consistorului.

Pentru această taxă elevetele vor primi:

1. Instrucțiunea prescrisă pentru clasele I—IV civile, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară, germană și franceză, apoi instrucție în economia de casă, deprindere în pregătirea bucatelor, croit și cusut.
2. Locuință în odăi igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.
3. Vipt întreg și anume: dejun (cafea cu lapte), prânz (2 plese, iar Dumineca și în sărbători 3—4 plese), ujină (cafea cu lapte) și cină (2 plese).

HACKENDRE architect, cu dipolmă
și măestru zidar.

Cancelarie specială: Arad, strada Kápolna nr. 4.

4. Spălat, luminat, încălzit și tot la 2 săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere, elevele interne mai au a solvi taxa de 10 cor. pe an pentru medic, pentru care taxă elevele interne vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicament.

Pentru instrucția la pian se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Pentru limba franceză se solvește 2 cor. la lună. Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti la prima înscriere 6 cor. ca taxă de înscriere.

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor. la an pentru înavușirea bibliotecii școlare.

Elevele externe vor plăti didactru de 60 cor. la an, care asemenea se vor solvi anticipativ, în trei rate egale de câte 20 cor.

Acele eleve, cari după absolvirea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură șcl. vor fi primite ca eleve benevole, cu taxa celor ordinare.

În clasa I civilă se primesc eleve, cari dovedesc, prin atestat școlar, că au absolvat cu succes 4 clase elementare, ori apoi, în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În celelalte clase se primesc eleve cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clasa premergătoare.

Absolventele clasei a VI-elementare, se primesc în clasa II civilă, pe baza unui examen de primire.

Elevele, cari se inmatriculează pentru primădată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă, au să mai producă: extras de botez și certificat de revaccinare.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (madrat), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă, cu 2 ciarșafuri de desubt (lepedee) și 2 cuverturi albe, (acoperitoare de pat). 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramul propriu, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru băut iar altul dinți), 1 lavog (lignean), 2 carpe pentru șters ligneanul, perie de cap, de dinți și de haine, peapăn și foarfeci, haină de port și 4—5 sorțe, 1 palton (haină de iarnă), și 2 părechi de ghete.

Afară de acestea, fiecare elevă internă ori externă, îndată dela începerea anului școlar, are să fie provăzută cu manualele și recvizitele de învățământ prescrise, respective cu recvizitele de scris, muzică și lucru de mână.

Observăm, că pentru procurarea materialelor trebuincioase la lucrul de mână, se poate depune

la directoarea internatului o sumă de câteva coroane.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniforme, care va fi modestă, corespunzătoare și efină, se vor lua dispozițiuni ulterioare din partea direcțiunii internatului.

Prelegerile se vor începe nesmintit în 28 August st. v. (10 Septembrie st. n.), și dela acest termen înainte elevele vor putea fi primite numai cu concesiunea Consistorului diecezan.

Deslușiri mai amănunțite se pot cere dela direcțiunea școlii (Arad, str. Deák-Ferencz nr. 27).

Direcțiunea.

Cătră cetitori !

Toți prietenii și spriginitorii ziarului nostru „Tribuna“, cari până acum nu și-au renoit abonamentul sunt rugați să grăbească a-l trimite, căci administrația va fi silită a sistă trimiteră ziarului tuturor acelor cari n'au plătit la timp.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Iulie 1906.

— **Biografia lui Polit.** Nestorul deputațiilor camerei actuale este Dr. Mihail Polit, a cărui vorbire au fost siliți s'o laude și Ungurii. «Deutsch-Ungarischer Volksfreund» publică biografia lui, din care estragem și noi datele cele mai interesante. Dr. Mihail Polit e născut în 1833 în Neoplanta, unde a studiat gimnasiul inferior; clasele gimnasiului superior le-a făcut în Viena, unde a luat și bacalauriatul. Urmă dreptul la Paris și Viena. În calitate de doctor în drept a fost chemat la Cetinje ca secretar al principelui Danilo. Clima aspră l'a isgonit din Muntenegru și se stabili la «cancelaria de curte Croato-Slavonă» din Aglani. Aici înălțându-se la avântul de avocat. În 1865 e ales deputat croat. În 1873 e ales deputat al orașului Panciova, reprezentând cercul până în 1884. Vorbirile parlamentare le-a scos în două volume. Activitatea lui publicistică în foi sârbești, germane și franceze e imensă. Dintre publicațiunile lui sunt mai însemnate: «Naționalitatea și basa ei de drept», «Chestia orientală și deslegarea ei organică» etc.

În 1867 ține la Moscva, cu prilejul unei expoziții o conferență grandioasă, în urma căreia a

fost recomandat țarului Alexandru al II-lea și regelui Greciei. «Camarilla vieneză» intimidată de puterea lui a mijlocit trântirea lui.

Dr. Polit a luptat întregă viața lui pentru naționalități.

— **In afacerea plățirei dărilor restante** pe timpul de ex-lex aducem aminte cetitorilor, că dela 15 Iulie st. n. încolo se socotesc și camete de întârziere pentru ceea ce se va plăti după această dată. Le stă însă în voie contribuabililor de a cere cu motivare prin petițiuni fără timbru, fie prelungirea termenului de plată în rate, fie ertarea dobânzii și după 15 Iulie n.

— **O nouă varietate de grâu.** La stațiunea agronomică pe lângă școala de agricultură dela Herăstrău (România) s'a făcut anul acesta experiență cu o nouă varietate de grâu numită «serif», spre a se vedea dacă poate fi aclimatizată acolo. Avantagiile pe cari le prezintă această varietate de grâu, față de cele cultivate până acum la noi, sunt următoarele: Paiul e foarte gros, cu frunze lungi și late, astfel că acest grâu rezistă la vântul cel mai puternic și nu se culcă nici la ploaie. Bobul e apoi foarte bine legat, astfel că nu se scutură. Varietatea aceasta fiind apoi târzie, trebuie secerată la finele lunii Iulie.

— **Corurile din Ungaria,** cari vor lua parte la expoziția din București, vor da un mare festival în sările de 7—10 Sept.

— **Turcii pier.** Trupele turcești din Semeu, (Persia) sunt amenințate cu moarte. A dat în ele o boală epidemică și după cum se vestește ziarului «Evening Standard», până acum au murit 26.000 de Turci.

— **Incheierea anului școlar în Brașov.** Incheierea anului școlar dela școlile românești din Brașov s'a făcut în 12 Iulie, sârbătoarea apostolilor Petru și Pavel. Elevii și corpul profesoral au participat mai întâi în corpore la slujba dumnezeiască, ce s'a ținut în biserica stului Nicolae. De aici au mers cu toții în sala festivă a gimnaziului, unde s'a început festivitatea de încheiere. Directorul gimnazial, a ținut un avântat discurs festiv, dând elevilor povețe folositoare.

— **Cununie.** Dl. Dimitrie Hasas, ales preot în Vecherd, a jurat Duminecă credință vecinică d-soarei Florica Vașca în biserica gr.-or. din Homorog.

Felicitările noastre!

— **Statistica emigrărilor.** «Statistikai Havi Közlemények» publică următoarele date întristătoare despre mișcarea emigrărilor pe luna Maiu din ăst an.

Gălătorie de studiu.

De Iuliu Groșorean, învățător.

(Urmare și fine).

Asemenea e știut, că lucrarea pământului în mod rațional nu se poate face, cât timp lipsesc vitele de lucru. Și apoi în împrejurările, în care trăește țaranul român din România, nu e puțină, a-și crește vitele necesare pentru lucru. Și aceasta o vede, o simte și o cunoaște țaranul de acolo. De aceea ar fi bine, ca această chestie să se aranjeze mai înainte, de a o pretinde el însuși în o formă oare care. Și aceasta o pretind interesele binepricuate ale statului.

Nu s'ar putea oare răscumpără pământurile prin țărani, iar banii incurși din aceste răscumpărări să se investească în sonde de petriol ori alte întreprinderi industriale? Pentru ce aceasta bogăție a țerii în mâinile străinilor?

Dreptatea, umanitatea, cultura și interesele statului pretind rezolvirea acestei chestii cât mai urgent. Prin aceasta s'ar îmbunătății foarte mult și frecvența școlii. Pentru-că în cazul acesta, băieții n'ar fi constrânși a petrece timpul cu îngrijirea vitelor pe șosele, ci în timpul acesta ar ascultă prelegerile învățătorului.

V. Dela Constanța la Constantinopol.

În portul dela Constanța era un vapor foarte dragălaș: vaporul »principesa Maria«, care se pregătea de plecare spre Constantinopol. Cu dorul, de a vedea acest mare oraș, precum și interesanta călătorie pe mare, m'am hotărât să plec încă în aceea zi, deși pentru mine era călătoria aceasta puțin riscată.

Gândit și făcut. Terminul de plecare era fixat pe 11 ore din noapte. La 10 merg în port, ca să scot biletul. Rămase să presint pasaportul spre vidimare. Între aceste se descărca o furtună teribilă asupra portului, de cugetai, că e perirea lumii, nu altceva.

Descoperit-au case, smuls-au arbori din pământ și spart-au nenumărate giumuri dela ferestrii. Un adevărat potop.

În pustiu acesta însă era și ceva hazliu. Pălăriile damelor, luate de furtună, se învârtau prin aer, ca niște moriște. Pentru aceea nimăru nu i-a plesnit prin minte, a face o glumă măcar. Că ce s'a întâmplat după potolirea furtunii, asta-i altă întrebare.

Furtuna era în puterea ei, când primiam avisul, că vaporul nu peste mult are să-și iee calea sa. Acum eu eram între două alternative: ori pleci spre Constantinopol ori flueri a pagubă după 51 de franci și 80 bani, ce i-am dat pentru bilet. Ce să fac? Să mă duc, să nu mă duc! În urmă, la capacitatea unui oficiant din port, m'am hotărât să plec, și cu inima în dinți și cu frica în sin urcai vaporul, întrai în cabina mea și acolo am stat până dimineața, în răsărit de soare.

Nu știu câte ore va fi fost, când am eșit din cabină. Știu numai atât, că soarele, ce se vedea puțin prin ceața deasă, era la o înălțime de 4—5 metrii. Privesc apoi în dreapta, privesc în stânga, nimic tot, decât un ochiu de apă! O lume mare de apă, care, prin lovirea valurilor între sine, produce spuma arginție și care din depărtare se vede ca niște grămezi de neauă, ce plutesc pe suprafața mării în sus și în jos. Și ca aceasta mai încântătoare e priveliștea, de a vedea o mul-

țime nenumărată de delfini, cari fac niște săritur respectuase dela suprafața mării în sus, venind din îndepărtări mari în direcția vaporului.

Preocupat de această priveliște încântătoare, timpul a înaintat și cu timpul și vaporul a percurt o distanță mare. Eram cătră 12 ore din zi. Și acum simțiam ceva în interiorul meu, despre ce nu eram în stare, să-mi dau sama. Simțiam o indispoziție și o conturbare, care creștea proporționat cu timpul.

A scos și ora 12. Se dă semnalul că prânzul e gata. Și la semnalul dat, ne așezărăm fie care la locul său. Când a sosit însă timpul, ca și eu să-mi scot porția mea, m'a lovit ceva de cugetam, că lumea întreagă se învârtă cu mine! Es afară. Alerg în dreapta, alerg în stânga, lucru naibi, că în loc de bine, mă simțiam mai rău. Norocul, că prin ceața îndepărtată se putea observa dealurile Constantinopolului. Și priveliștea aceasta a inspirat în mine curaj și tărie, că simțiam oarecum o ușurare, ca și când ar lua cineva o peatră grea după sufletul meu. Că ce vor fi simțit și gândit alții, cari stăteau întinși pe niște scaune și legați la cap, nu știu. Știu numai, ce eu am gândit și simțit. Și eu am gândit și simțit multe. Iar aceste gânduri și simțeminte au ajuns la culme, când am intrat în strâmtoarea Bosforului. Aci o priveliște încântătoare și fără păreche în lume! Și văzând această creatură a naturii, ajutată de mintea și mâinile omenești, indispoziția mi-a dispărut cu totul și nu știam în cotro sărău, spre a-mi delecta ochii: spre țărmurile Asiei, unde erau o mulțime de tunuri, ale căror guri erau îndreptate spre noi și ne inspirau respectul lor, ori spre țărmurile Europei, unde nenumăratele edificii în stil turcesc își înalță falnic ca-

Pasapoarte în Ungaria proprie s'au dat 11.131 și anume pentru 12.130 bărbați și 7.717 femei. Dintre emigranți 9.233 au călătorit în America, 1.433 în România, 185 în Germania și 280 în alte țări.

Dintre acestea 33-30% sunt Maghiari.

— **Resbel.** Puțini știu, în Europa, că în America între două state mici: între Onatemala și San-Salvator decurge luptă de mai multe săptămâni. Numai din când în când sosesc vești peste mare, când adică lupta e mai înverșunată. Vineri dându-se lupta strașnică între cele două state, Regalado, presidentul statului San-Salvator a căzut pe câmpul de bătălie.

— **Averea unei biserici ungurești în mâni streine.** Episcopatul gr.-cat. din Eperjes și-a vândut averea din comitatul Sepes cu două milioane două sute de mii coroane, contelui Luszensky. Această avere colosală ce se estinde peste șapte sate, prin parțelare a ajuns proprietatea micilor proprietari de acolo. Pământul din Szépcsifalu l'a vândut avocatului Novotny, care îl va parțela între oamenii din Galiția.

— **Ce face dragostea!** În Paris nu are-ori se poate vedea, cum câte o damă sau mai multe tinere și frumoase, fac plimbări cu automobilul, unui bogat. Mașinistul, adevărat de câte ori stăpânul său nu folosește automobilul, merge la plimbare el singur, și dacă vede vre-o damă tinăra o pofteste și pe ea. Așa a făcut mașinistul bancherului Stern, un negru frumușel. Mergea singur în automobil, și în urma lui se uitau rugător un grup de fete.

Negrul le-a știut gândul s'a oprit lângă ele, poftindu-le la o mică excursie. Fetele au primit cu bucurie ofertul, s'au suit în automobil iar pe una dintre ele, care era mai frumoasă, a așezat-o lângă el.

După ce făcuseră un drum bușor, Negrul, pentru bunătațea lui ceruse în schimb o guriță dela vecina sa. Ea s'a opus la ce el cu mândrie zise:

— Pe mine mă chiamă Nelson, ca pe marele admiral. Eu totdeauna trebuie să înving ca și el.

Și după această declarație a pășit mai energic față de vecina sa. Dar nici fata n'a fost mai le-neșe, ci trase o bună palmă iubitelui Nelson. El rămase foarte uimit apoi îi zise plângând:

— D-ta nu mă iubești. Văd că iubești pe altul. Vom muri împreună.

Și Negrul îndurerat de purtarea nemiloasă a vecinei sale, a îndreptat automobilul spre un părete. Automobilul se făcu bucăți, fetele strigau desperat iar Negrul plângea. Mai târziu s'a constatat însă, că nu li-s'a întâmplat nimic, ci numai automobilului. Negrul e dus acum la poliție și e foarte trudit de gândul, că el are să fie pedepsit, numai fiindcă a iubit și n'a fost iubit.

— **Nou potop de lăcuste.** Din Dobrițan ne vine știrea, că în ținuturile de acolo au năvălit lăcustele făcând mari daune. În ținutul Nádudvar a pustiit tot grăul, săcara și toate celelalte sămănături de pe un teritor de patru mii cinci sute holde.

— **Monument bravurei românești în Orăștie.** Corpul ofițerilor dela Regimentul românesc de infanterie nrul 64 de casă, a invitat publicul din Orăștie la festivitățile de desvălire a monumentului ce a ridicat în curtea casarmelor bravilor soldați ai regimentului cari s'au făcut nemuritori prin curajul lor de lei în lupta dela Biskupitz (la 1866). Implinindu-se 40 de ani dela aceea luptă.

Invitățile la acele festivități le vedem făcute în 2 limbi alătura, nemțește și ungurește, — ne spune »Libertatea«.

Știind că acest regiment e alcătuit aproape curat din flăcăi români, și că însiși eroii a căror bravură se prăznuiește, au fost aproape toți Români, — ce greu cade inimii românești a vedea limba română uitată, nesocotită și aci! S'apoi:

Ne aducem aminte — scrie »Libertatea« — ce mândri erau ofițerii nostri (»austriaci« din Orăștie) de loialitatea poporului român care le dă regimentul lor. Un domn major al regimentului, știind că acei recruți noi (presa Română) i-am trimis prin cinstitul nostru sfat dat poporului, a oprit pe un redactor al nostru în piața Orăștiei și stringându-i discret mâna, i-a zis un mult spunător: »Ich danke!«

Socotim, a putea răspunde gentileței: »Wir danken!«

— **Act de recunoștință.** Încă tot zdrobiți sufletește, ne găsim în imposibilitatea de a răspunde în particular tuturor prietenilor și binevoitorilor nostri, cari din incidentul trist al pierderii neuitatei noastre soții, respective mame, soacre, sore și mătușe, *Milița Iovescu n. Vedrilla*, au ținut să aline parte prin depeși, scrisori și cuvinte mângâitoare, parte prin azistarea la actul înmormântării, nemărginita noastră durere.

Li rugăm deci pe aceasta cale să binevoiască a primi adânc simțita noastră recunoștință și mulțumire pentru gingașa atențiune. *Caransebeș*, 13 Iulie n. 1906. *Jalnica familie.*

— **Mulțămîță publică.** Reposatul în Domnul bunul creștin Vasiliu Moldovan, din îndemnul iubirei sale cătră cele sfinte a testat pentru cumpărarea unui ornat de mătăsă bisericesc, pe seama sântei biserici 100 coroane. În urmarea aceasta familia decedatului la șese săptămâni dela înmormântarea bunului și evlaviosului ei părinte a și procurat numitul ornat, predându-l destinațiunei sale.

Cu ajutorul omului acestuia mi-am permis, a părăsi hotelul. Căci vai de omul neorientat în acest oraș! Ușor poate cădea în mâinile pungașilor, cari îl despoaie de tot ce are.

Cât am stat acolo, n'am putut nici mânca, dar nici dormi. Călătoria pe vapor, murdăriile și iritația mi-au stricat de tot apetitul. N'am putut dormi de frica pungașilor și de concertul ce-l făceau câinii fără stăpân în capul nopții. Aceste dobitoace, cari cât e draga de zi zac ca niște porci pe străzile Constantinopolului, noaptea le iau în lungul și în latul lor.

N'am stat mult și totuși timpul mi-a fost un veac întreg. Iar când am pus piciorul din nou pe vaporul românesc, am cugetat, că am dobândit lumina toată. Numai o mică afacere mi-a conturbat bucuria aceasta. Adecă, când intrasem pe vapor și de aici în prânzător, niște domni și dame strigară chelnerul, să mă întrebe, că cu ce permisiune intru acolo? Mă legitimez și chelnerul se îndepărtează. Dar necuvința aceasta m'a cam supărat puțin, dar nu intru atât, cât mă supăra gângul, că ce i-a îndemnat pe domni aceia, să aibă o astfel de ținută față de mine? Mă întorc spre oglindă și privesc în ea. Pălăria ciuflectă, cum mă ploase. Fața palidă, ochii scufundați în cap, iar barba crescuse binișor. Vai de mine, gândi eu! Dapoi că eu m'am turcit după toată forma, cât timp mi-a croit soartea, să trăiesc printre ei!

În fine vaporul se pune în mișcare. Acum simțam că aș mânca ceva, dacă ar fi. În cât însă biletul meu era luat cu întreagă proviziune trebuia să aștept oara 12. La 11 și un pătrar

Pentru jertfa adusă pe altarul maicii noastre biserici îmi exprim față de decedatul mai sus pomenit, »ca memoria lui să fie din neam în neam binecuvântată;» iar familiei evlavioase pentru darul cel frumos i să aduce și pe această cale mulțămîță publică și tot odată i poftesc, în numele comunei bisericești, »că bunul Dumnezeu pentru fapta aceasta frumoasă să-i respălătească înmîit din darurile sale cele bogate«.

Giula germana, la 26 Iunie st. v. 1906.

Preastimătoriu: Petru Biberea, paroh ort. român asesor consistorial.

— **Servitorii credincioși.** Edmond Blanc, unul dintre servitorii credincioși ai prințului Napoleon, a murit în Bruxela în etate de șaptezeci și șase de ani. Prin el și-a închis ochii adevăratul luptător al familiei Napoleon. Subt al doilea imperiu a devenit Blanc om de încredere al familiei; el să trăgea dintr'o familie devotată lui Napoleon și care îl adoră a urmat pe prințul Napoleon în exil, unde a făcut toate în interesul stăpânului său. El avea și puțină avere, posedă și o casă, unde trăia cu soția sa foarte retras, în toate zilele cercetă pe prințul și în fie care dimineață luă cu el dejunul.

Și alți domnitori francezi au avut așa oameni devotați, cari nu iau părăsit în zilele de exil, și pentru el a jertfit tot. Când Ludovic al XVIII, carele după aceea luase numele de conte de provençe, a mers în exil, s'a dus cu el și șambelanul și secretarul lui, contele Avazo, care a condus curtea tinărului prinț cu cea mai mare punctualitate. Într'o zi s'a anunțat la el un domn din Paris în audiență. Contele credea că este un trimis al rojaliștilor, și l'a primit imediat. Dară după scurt timp s'a reîntors foarte indignat. Și pe față i să vedea agitația.

»Ce ai prietine«, îl întreabă regele.

»Sire obrăznicia oamenilor este fără margină. Inchipueți, Fouché mă îmbie cu o recompenză de cinci-zeci de mii de franci, pentruca să-i dau vești despre acțiunile zilnice ale Maiestăței Voastre?« »Cinci-zeci de mii de franci? Asta nu e jucărie de copii! Și tu ce ai răspuns? Grăbește după el și primește ofertul!«

»Maiestatea Voastră glumește?«

»Nici decum dragul meu! Eu voi scrie raportul zilei, și vom împărți suma«.

De această idee genială, a răs și contele.

Ultima mlădiță a rasei de Bourbon a fost contele Chambord, care mai târziu a purtat numele de Enric V, s'a retras la Frohsdorff, și țină curte în toată regula, unde era impresurat de amicii sinceri. Dintre aceștia contele Monti, era cel mai bun amic al regelui. Odată ei au avut într'o chestie păreri diferite, și regele și a spus părerile în mod mai aspru ca de obicei. Monti

pul lor imediat dela mare spre înălțimea dealurilor.

Am călătorit aproape o oară, până am ajuns în port. Aci o sumedenie de hamali. Se produce apoi printre ei o învălmășală, care se descurcă numai prin pumnii puternici a unui polițist, pe cari îi învârte în dreapta și în stânga. Și nu un »fez« turtit se vedea în urma lor!

Ajungând la uscat, polițistul îmi vizitează pașaportul și mă dă pe mâna unui Turc.

Acesta îmi face un sămn și eu plec după el. Înzădar îl întreb, că unde mă duce, că el scutură din umeri. Eu nu știu turcește, el nu știe românește. Ce să fac! Tac și mă duc după el. Și nu făcurăm nici 30 de pași, când iată, că sunt încunjurat de mai mulți pungași, grăindu-mi în diferite limbi și recomandându-mi, să-i urmez la locuințele lor. Doriau sârmanii, să pună gherele lor pe mine. Eu însă țineam într'una: merg la hotel »România«. Auzisem pe vapor, că în Constantinopol ar fi și un hotel cu acelaș nume și speram, să aflu aci și un Român cunoscut.

Turcul din chestie m'a dus la poliție, unde mi-s'a vidimat pașaportul. Și la stăruința mea, pe lângă un bacșiș bun, Turcul meu mă duse la hotelul »România«, care e un edificiu destul de mare, dar curățenia lasă mult de dorit. Aci însă nu găsi pe Românul căutat. Niște vorbe românești știă îndruga numai chelnerul, ce era în serviciul hotelului. Și cu acesta nu mă puteam ferici de loc. Norocul, că în acel hotel am convenit cu un cucernic preot, care vorbea bine românește, și acesta mi-a recomandat de călăuz și tălmăci pe un Grec dar om cinstit.

părăsirăm. Bosporul și o luarăm în largul mării. Și nu peste mult se apropie și timpul mesei. Se pun chiar bucatele pe masă. Dar mănăcă acum dacă poți! Es iarăși afară. E rău nu bine! Întreb după leac, dar mi să răspunde rece: »leacul e uscatul, domnule! M'am tras în cabinul meu și tot în cabin am rămas până în Constanța. Că ce am pățit aci, în cabin, e destul c'o știu eu. Spun numai, că ajungând la Constanța, am gândit în mine: Doamne, ce păcat, că Constantinopolul ăsta nu e în mâinile unui popor mai cult!

Ovreu isteț.

Un ovreu era în mare nevoie de parale și să duse la alt ovreu să ceară bani împrumut.

»Îți dau«, zise acesta, dar cu 10 la sută dobândă.»

»Ah vai!« sbieră nevoiașul, și tot să văicără ca să-l lase mai ieftin.

În fine cu chiu cu vai cămatarul scade un procent și lasă împrumutul cu 9 la sută.

Dar debitorul nu era mulțămît nici cu atât și zice »Cum poți tu cere atâta camătă? Nu ție frică că te vede Dumnezeu de sus de peste nori!«

»Mare dobitoc ești tu măi Șmoicălăs; zise atunci cămatarul. »Nu pricepi tu că dacă eu dau banii cu camătă de 9, Dumnezeu vede numai 6 de sus din cer!«

s'a închinat și a plecat. Cu inima grea și-a făcut pregătirile pentru plecare. Dară abia trecuse o oră după cele întâmplate, când a bătut cineva încet la ușă. În ușă stă regele. «Iubite amice, mi s'a spus că un rege nu poate fi nici odată în rătăcire, să vedem, oare m'au învățat rău. Mă îmbrățișezi?» Și cu dragoste la strâns la pept, pe omul lui credincios.

— **Proces de presă.** Trei numeri din foaia națională slovacă «Ludove Noviny» au fost confiscate pentru agitație și procurorul a intentat și proces de presă acestei foi. Suntem în era lui *Polónyi* liberalul și «demăgrad»-ul.

— **In Arad,** strada Forray-u. 2/b, vis-à-vis de drougheria Nádas, orolojerul și juvrajul

Zinner Vilmos

desface prăvălie de oroloage și juvaerice, ba chiar vinde prăvălia.

— **Contra »Qidium«-ului** în loc de prav de sulfur, să presărim viile noastre cu acid sulfuric. Influența e repede, sigură. Un kgr. cu îndrumări costă 64 fil. și se poate căpăta dela *Mayerfi Zoltán*, fabricant de material de stropire, în Kecskemét.

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor. se poate căpăta în Librăria lui *Ingusz J. și fiul Arad.*

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbatești. Arad, strada Weitzer (palatul minorilor).

APEL.

«Internatul de băeți ort.-or. din Rădăuț» este o societate, a cărei chemare: «înființarea și întreținerea unui Institut pentru creșterea adevărat națională și religios morală a tineretului român ort.-or., talentat și diligent, care cercetează vre-o școală publică din Rădăuț, între altele prin: ținerea de cursuri de limbă, literatura și istorie română, cultivarea muzicii vocale și instrumentale, cu preferința a celei naționale, și întreținerea unei biblioteci» — §§ 2 și 3 stat. — constituie un întreg ideal național pentru noi, Românii bucovineni, lipsiți de posibilitatea dezvoltării și cultivării libere în limba noastră maternă.

Faptul constatat în sute de cazuri regretabile, că fii noștri, absolvând școalele publice, cunosc perfect toate peripețiile istoriei popoarelor străine, existente și dispărute, îți dau amănunte despre viața și operelor ori-cărei mediocrități literare germane, completând — dacă voiți — darea de seamă și cu citate în versuri și proză, dar n-au nici cea mai lacunară cunoștință despre gloriul trecut al neamului lor, despre istoria limbei și literaturii române, ear în privința social-politică sunt cozmopoliti, a dat, deși târziu de tot, naștere acestei societăți, care a luat asupra sa o bună parte a educației tineretului nostru școlar, ce după drept și datorință ar trebui să fie chemarea școalelor publice.

Incontestabil deci, că scopul societății noastre este chiar sublim, ear vrednicia și seriozitatea bărbatilor, cari conduc destinele ei, sunt cea mai bună garanție, că ceea-ce se va putea presta în împlinirile vitrice, în care e chemată societatea să vieze și să se valideze nu va rămânea nesăvârșit.

Pe lângă multe alte necesități, inevitabile pentru realizarea mărețului scop, credem, că crearea unei biblioteci a institutului este o necesitate de prima ordine. Această bibliotecă va trebui însă să conțină, pe lângă operele de valoare ale tuturor fruntașilor literaturii noastre mai vechi, și toate scrierile clasice ale autorilor în viață, dacă voim să corespundă tuturor cerințelor și așteptărilor, care le legăm de crearea unei astfel de biblioteci.

Societatea noastră, avizată fiind chiar dela înființarea ei la sprijinul tuturor Românilor darnici și binevoitori, nu dispune de fondurile necesare pentru a-și putea completa biblioteca află toare de abia în naștere, și cu toate scrierile Domniei-Voastre, la care totuși n-ar putea renunța fără constatarea unei prea simțitoare lacune.

Aceste motive ne îndeamnă să vă rugăm cu tot respectul, dar și din toată puterea inimii noastre, să binevoiți a ne donă valoroasele Domniei-Voastre lucrări literare, pentru care dar Vă rugăm să primiți de pe acuma, pe lângă asigurarea osebitei noastre stime, și espresia celor mai vii mulțămite.

Rădăuț, în Maiu 1906.

Pentru comitet:

Archimandritul: **Teofil T. Patraș**,
prezident.
Judecătorul: **Iorgu G. Toma**,
viceprezident.
Judecătorul: **Eugen Tarnavschi**,
bibliotecar.

B. Toate ziarele românești sunt rugate să sprijinească năzuința noastră prin reproducerea acestui Apel.
Comitetul.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de practicant la institutul »Sătmăreana« se publică concurs pe lângă salar anual de 800 coroane.

Recursele instruate cu documente referitoare la studiile absolvate și cunoștința de limbi sunt a se înainta Direcțiunei în Seini (Szinyérváralja) până în 4 August a. c.

Direcțiunea.

BIBLIOGRAFIE.

«Pentru țărani» este titlul unei cărți apărute în tipografia diecezană din Arad. Autorul cărții este un zelos învățator, dela școalele noastre din loc, cunoscut publicului pentru nenumăratele publicațiuni iscalite sub pseudonimul *Nicu Stejărel*. E dl inv. *Nicolae Ștef*, care prin noua carte a făcut atâta, la cât s'a priceput. Și l'a bun lucru s'a priceput, căci a dat în mâna țaranului o carte folositoare, ce cuprinde învățături și petrecere, nuvele și anecdote, parte în proză, parte în versuri. Intre lucrările de conținut variat găsim și chipuri, cari sunt în legătură cu bucățile. Intre cele trei-zeci de chipuri vedem și pe al reginei României și a lui *Ion Kallinderu*.

Cartea fiind de un conținut edificator, o recomandăm cu toată căldura publicului iubitor de învățături.

Costă numai o coroană și se poate căpăta la Tipografia Tribunei și cea diecezană Arad.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 16 Iulie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7.62 — 7.63
Secară pe Octomvrie	7.91 — 7.92
Orz pe Octomvrie	6.47 — 6.48
Cucuruz pe Iulie	6.01 — 6.02
Cucuruz pe 1907	5.44 — 5.45
Grâu pe Aprilie 1097	6.49 — 6.50

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7.64 — 7.65
Secară pe Octomvrie	7.93 — 7.94
Ovăs pe Octomvrie	6.46 — 6.47
Cucuruz pe Iulie	6.06 — 6.07
Cucuruz pe 1907	5.45 — 5.46
Grâu pe Aprilie 1907	6.51 — 6.52

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 kgr.	Cor. 15.00—15.20
79—100 "	
Secară: 100 "	11.60—11.70
Orz: 100 "	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 kgr.	15.10—14.20
Ovăs cernut 100 kgr.	13.30—13.30
Cucuruz nou 100 "	13.00—13.10
vechiu 100 kgr.	

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 124—125 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—130 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Poșta Redacției.

Călin. Vă mulțumim. Credem, că doi redactori de ai noștri, cari sunt în concediu, la reîntoarcere, Vă vor cerceta. Vă dorim tărie, să puteți suporta durerile îndurate din partea celor ce nu cunosc dreptatea.

G. M. A. A apărut în numărul 97 al ziarului nostru. Inventatorul și renumitul medic locuiește în *Ploiești*, îl cheamă *N. G. Dinșoreanu*. O consultație fie în persoană fie în scris, costă 5 lei.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Cultivarea părului. Cea mai obvenientă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufer de acest morb în timpul cel mai scurt devin

pieșuvi, dooare-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă „spirtul de păr PETROLIN”, despre ce prin epistole de recu noștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morb de cap si în mod avantajos ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricacioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică *Koranyi și Wachsmann, Szabadka.*

Magazin principal la farmacia *Földes Kelemen*. Se poate căpăta și în prăvălia de toalete alui *Hegedüs Gyula*.

Stabiliment de hydrotheraphie:

Wällischhof

stațiunea de tren și postă *Brunn-Maria-Enzersdorp*, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern

(pe lângă hydrotheraphie complectă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electric, massage, electrizare, gimnastică suedă, dietetică individualizată etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár” adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 96

Dacă suferi de reumă și răceală nu căuta alt medicament

ei cumpără o sticlă de **spirt de reumă** de **Dr. Flesch** care vindecă reuma, răceala, durerea de mâni, picioare, spate și șele, slăbirea mânilor și picioarelor, durerile iscate din bătaii, afortări, scintiri și umflăturile, mai în grabă de cât ori-ce alt medicament. Infuzița se poate vedea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici scaldă nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătitorul lui

Dr. Flesch Emil apotecar „Magyar Korona“ GYÖR — Baross-ut Nr. 24.

Budapesta, magazinul prim în apotecile lui Török Iosif Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrassy-ut 26.

O sticlă de 1/2 dollăre 2 cor. La o folosire mai îndelungată, pentru o sticlă „familiar“ prețul 5 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție le trimitem pe lingă ramburs postal.

Glöckner József

Spălătorie chiemică și atelier de vopsit de haine. o o o o

Seghedin, strada Iskola n-rul 27. Timișoara-cetate. str. Hunyadi 6.

Curățește și vopsește tot felul de haine pentru femei, bărbați și copii, o o o rolete și broderii. o o o o

Comande din provincie se efectuează punctual și prompt.

Bräuner Vilmos

zugrav-decorator

ARAD, — Strada KAPA — N. o. 12.

Locuința mea dela I Martie: strada Deák Ferencz în casa lui Meitrovitz.

Primește spre efectuare orice lucru ce se ține de un zugrav, precum: decoratca interiorului de bisorici, sale, castele, cre și zugrăviri de teatru și tablouri.

Efectuesc lucruri din provincie.

Fac la dorința planuri de lucrări în cinste.

In interesul celor răniți!

Răniții lucră în interesul lor dacă cele trebuincioasă pentru bandaje le comandă din **PÉCS**, căci un bandaj pe o parte costă numai 4 coroane, iar cel întreg 8 coroane, cel dublu în preț dublu. **Legături menstonale** pentru femei, bucata 5 coroane, flanel pentru foale dela 7—10 coroane.

La **comandarea bandajelor** se cere grosimea trupului, mai departe să se spună că în ce loc e rana, în stânga, dreapta sau de ambele părți, să se spună apoi de ce mărime e.

Se trimite cu rambursă, — în caz de nefolosire se poate schimba.

Cumpărători cunoscuți să ceară prețuri separate.

Cu deosebită stimă

Benczenleiter Gyula, bandajist

PÉCS, strada Ferencziek nr 14

NÁDOR TÓDOR

parchete, mozaic, lac, curățitor de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă **lacul său pentru parchete**, inventată de el însuși și întrebuințat de ani de zile, care s-a deosebit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuințare dăm bucuros oricui instrucții asupra întrebuințării. Primește lachirarea parchetelor pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzătorii en gros vor avea reduceri. Periile trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt **căldările**

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.

Prețuri solide și fixe.

Afară de căldărie de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comande mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar

UJVIDÉK, strada Lázár nr. 14.

In prețuita atențiune a arhitecților!

Lenkey Antal

zidar diplomat și intreprinzător-arhitect

ARAD, strada Szekeres Nro. 4.

Se recomandă atențiunei p. t. publicului din loc și din provincie care vrea să zidească, primind pe lingă prețuri moderate și pe lingă garanță tot felul de lucrări din bransa zidăriei anume: case de arandă, case private, cartele de vară și grânare precum și transformarea edificiilor vechi, a fațadelor și a pavagelor de cement și beton.

La dorința servesc gratuit cu planuri și cu preliminar de spese.

TISLER VAZUL pavagiu

Arad, strada Radnai 24

primește orice muncă de pavare

apoi

fac plăci de beton, canaluri de beton fundamente pentru uscarea păreților umezi, primesc orice construcții de pământ în condițiile cele mai avantajoase și în prețurile cele mai ieftine.

MANDL FERENCZ

vopsitor de metal

ARAD, STRADA BOCZKÓ Nr. 11.

Primește spre efectuare orice lucru ce cade în aceasta bransă, precum căzi pentru scaldă, chilii de scaldă, mobile de fier și de lemn, cano de apă, punerea în aur, marmură și bronz lampelor, pictură de majolica pe lemn și metal, floderizare în orice valoare în forma cea mai senzațională pe lângă prețuri ieftine și serviciu prompt.

ZIKMUND & COMP.

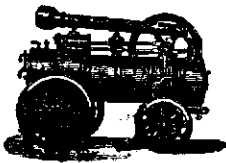
Fabrică de mașini și turnătorie de fier — în UJVIDÉK.

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL”
și motoarele sale cu gaz, petrolu și benzin.

Recomandă mașinile sale

de trecut cu benzin și aburi, pluguri și
tot felul de mașini agricole mari
și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimitem preț-curente ilustrate gratis și franco.

Cancelarie specială pentru mică industrie

Áron és Társa

Cancelarie cen- BUDAPEST IV., Muzeum-körut 7
trală . . . . . IV., Magyar-u. 8—10

Filiala ARAD Strada Deák Ferencz nr. 42.

Intemeiată în 1908.

Telegramă: KIMI.

Pregătește: planuri, preliminar, desene,
descrieri speciale.

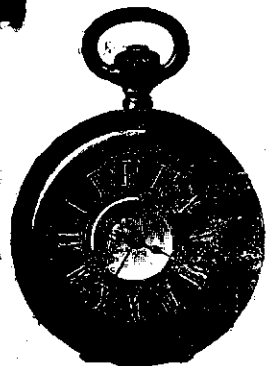
Dă sfaturi speciale: în specialitatea in-
dustriei de fier, metal, mașini, lemne, apoi
electro-chinică, chimie etc.

**Aranjamente de mașini și ateliere. De-
semne de atelier.**

Construirea mașinilor, măsurări și controlări.

**Planuri pentru apaducte, încălzit, luminat și
industrie de artă, reproduceri și copii.**

Ezecutarea invențiilor.

CELE MAI BUNE OROLOAGE

cele mai solide și cele mai după modă
juvaiericale atât pe bani gata cât și

IN RATE

pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine,
liferează cea mai bună prăvălie în aceasta
privință în întreaga Ungaria:

Brauswetter János
orologier — Szeged.

Se trimit CATALOAGE cu 2000 chipuri în cinste și gratuit.

Correspondențele să se facă în cât se poate
în limba maghiară, germană sau franceză.

Institut regnicolar de pictură și
artă industrială.

Depesă: Intemeiată
BLASKOVITS. la 1887.

De mai multeori premiat.

Bátori Blaskovits M.

PICTOR BISERICESC

Szabadka, Erdő-sor 66.

Recomandat din partea Excel. Sale
primatului papal și a clerului înalt,
din parte Magn. Sale contelui telnai
Festetic Taszilo. Pictorul eparchie-
lor sârbești, recomandat din partea
Excel. Sale patriarh. C. Brancovici.

Pictare de biserică după stil, atneo. Aurirea crucilor fără scheiță. Vărnirea bisericilor, ce
nu se poate spăla de ploaia. Pictarea iconostaselor în execuție artistică în mod extrava-
gant de ieftin. Bisericilor mai sărace mai ieftin cu 25%. Pictare academice.

◆◆◆ Vopsea pentru biserică și turnuri, ce rezistă contra viforului, ploalei și focului. ◆◆◆
Resistă schimbării vremii. Vopsirea svântă păreții umezi, căci nu împiedică evaporarea
umezelei. E fără miros și ușor se svântă. E potrivită și la vopsirea pietrei, cărămizii, țiglei,
cimentului, lemnului, fierului, tînchilei, sticlei, precum și a decorațiilor de scenărie.
Resistă focului. — Am onoare a aduce la cunoștința onor. public și pr. st. preoți, că pentru
vopsirea bisericilor și a tururilor până acum nu s'a găsit vopsea, ce se poate exista, și
ce se poate spăla și se îmbină cu păretele ca o vopsea-fresco. Se poate căpăta exclusiv
numai la acest institut. Picturile făcute cu această vopsea rezistă câte 100 ani. Specia-
tate: schele inventate de mine, cari pe cele uzate până acum, prin construirea practică
sunt cu mult mai folositoare. Modele și planuri la dorință se trimit gratuit. Cincizeci și șapte
de adevărîțe, ce documentează succesul muncii mele în tot atâtea biserici.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

**Fabrică de cement, întreprindere de zidiri
de beton și beton de fer.**

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărimea pentru
traverze, poduri și canale; mai departe
șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru
comune, domonii și particulari, trepte de
peatră artificială, cement și imitație de
marmoră, stâlpi pentru garduri de be-
ton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lu-
crări de beton, beton de
fer și lucrări de asfalt, mai departe co-
porișuri à la Erernit și tot felul de lu-
crări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini,
var, gips, trestie de stucatură, cătran,
carbolineum, cărămizi și material rezis-
tenta focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminaru.

Cel mai mare galonar de mobile și podobe femeiești din țară.

INDUSTRIA NAȚIONALĂ!

Fabrică de firețuri de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, firețuri de perdele
și draperii, ciucuri, tivituri de co-
voare, nasturi de plapomă, rose,
rețele de pat, galoane și ciucuri
pentru care funebre:

FRANKEL JAKAB
SZEGED

STABILIMENTUL DE INDUSTRIE: IPAR-UTCZA 1.

SERVICIU REPEDE, PROMT ȘI IEFTIN!